

СТ А Н О В И Щ Е

относно дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“,
професионално направление 9.1. „Национална сигурност“,
докторска програма „Военнополитически проблеми на сигурността“

Автор на дисертационния труд: Анелия Петрова Христова

Тема на дисертационния труд: „Развитие на комуникативната компетентност на участващите в мисии военнослужещи“

Обучаващо звено: катедра „Военна подготовка“- ВА „Георги Стойков Раковски“

Научен ръководител: доцент д-р Захарин Марков

Изготвил становището: проф. д-р Ставри Фердов, катедра „Сигурност и граничен контрол“ в Академията на МВР – гр. София

Актуалност, значимост и структура на дисертационния труд

Представеният труд е актуален, защото комуникацията като проблем и особено езиковата комуникация лежи в основата на социалността, а оттам и в основите на военното дело. Изследваният проблем е от особена важност за оперативната съвместимост на силите на Алианса и в частност за мисиите зад граница. Трудът е съставен от увод, три глави и заключение с обем от 154 страници, с приложенията- 189 страници. Използвани и цитирани са 101 източника на български, руски и английски език.

В увода правилно са определени обекта и предмета на изследването. Издигната е хипотеза, която е доказана чрез теоретичното и емпирично изследване. Използваната методология е в съответствие с поставените задачи и издигнатата хипотеза в изследването. Ограниченията на изследването ни насочват само към езиковата компетентност като част от общата компетентност на военнослужещите.

Изложението е структурирано от общото към частното като този дедуктивен подход е особено подходящ за такъв тип хуманитарни изследвания.

В Глава първа са изследвани теоретичните основи на комуникацията, комуникативната култура и компетентността. Прави много добро впечатление теоретичната задълбоченост и добросъвестност на дисертанта по отношение на анализа на отделните понятия и теоретични парадигми. Така например основни понятия като комуникацията са осветлени от няколко научни перспективи. Използваните автори са цитирани по надлежен ред.

Във втора глава центърът на анализа е фокусиран върху системите и моделите за обучение по английски език във въоръжените сили. Основният извод тук е, че е необходима нова система и модел, който по-добре отразява съвременните реалности и предизвикателства. Анализът на двата документа от своя страна доказва издигнатата в увода изследователска хипотеза.

В глава трета дисертатът ни е представил самостоятелно емпирично изследване състоящо се от три части: анкетно изследване, интервюта и експертна оценка. Изследвани са 72 военнослужещи, участвали в задгранични мисии, които де факто са целепоставени като експерти за целите на изследването. Тези емпирични подходи допълнително придават аргументираност на тезите на дисертанта.

Оценка на научните и приложни приноси в дисертационния труд

Разработката има теоретични и приложни приноси, които би могло да бъдат обобщени както следва:

Теоретични приноси:

1. Разкрита е същността на понятията комуникативна култура и комуникативна компетентност относно военнослужещите чрез разработени работни определения за нуждите на изследването.

Приложни приноси:

1. Обоснована е необходимостта от промяна в стратегията на обучение на военнослужещите по английски език.

2. Предложен е усъвършенстван модел за обучение по английски език, съобразен с изискванията към военнослужещите в мисии зад граница, както и такива заемащи длъжности в международни щабове и организации.

Тези приноси са отбелязани в автореферата и смея да твърдя, че вярно и точно отразяват постигнатото.

Бих искал да акцентирам върху приложните аспекти на приносите.

В същност емпирията е „горивото“, което в съчетание с надеждната теоретична парадигма може да донесе промяната, развитието.

В случая ние имаме индикиране и решаване на една важна научно – приложна задача: настройване на системата на езиково обучение (английски език) за военнослужещите от БА към новите предизвикателства и реалностите. Тази задача е решена успешно.

Виден от трите публикации на автора по темата е трайния и задълбочен интерес на научен работник.

Критични бележки и препоръки:

1. Необходимо е по-детайлно разгръщане и прецизно отбелязване на използваните методи. В този смисъл емпиричното изследване не е задача, а метод за решаването на задачата. Статистическите методи въобще липсват, а са използвани. Това се отнася и за анализа на документи (контент анализа), който де факто е използван.

2. Теоретичната глава би се дообогатила от правните аспекти, защото триадата знания- умения –компетенции не само стои в правната рамка на Болонския и Копенхагенски процес, но е и имплементирана като Европейска квалификационна рамка и Национална (за България) квалификационна рамка. ”Вкарването” в тази триада на навиците и анализа на всичко това например би придало на анализа ново качество.

3. Определено смятам, че изводната част след основните глави в недостатъчна степен отразяват постигнатото. В този смисъл те са недостатъчни.

4. Препоръчвам на докторанта в по-нататъшните научни търсения по-добра обосновка на представителността, валидността и надеждността на емпиричната част.

5. Като препоръка би могло да се формулира и това, че всички резултати от емпиричните инструменти би трябвало да се онагледят и приложат в приложенията (в случая и декларираното използване на метода на интервюто).

Заключение и оценка

Разработката е самостоятелно и оригинално начинание на дисертанта, използващо подходящ научен инструментариум за решаване на теоретични и приложни задачи. В случая това е постигнато и е налице теоретико- приложно постижение от важно значение за способностите на БА.

Това аргументира положителната ми оценка и това да предложи на научното жури да присъди на автора на дисертационния труд Анелия Петрова Христова на тема: „Развитие на комуникативната компетентност на участващите в мисии военнослужещи“ образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, докторска програма „Военнополитически проблеми на сигурността“.

31.10.2017 г.
София

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

(проф. д-р Ставри Фердов)